

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

DRUGI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 319/19
Nedeljko KALEMBER protiv Hrvatske
i 2 druga zahtjeva
(vidi priloženi popis)

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući 20. svibnja 2025.
u odboru u sastavu:

Jovan Ilievski, *predsjednik*,

Péter Paczolay,

Davor Derenčinović, *suci*,

i Dorothee von Arnim, *zamjenica tajnika odjela*,

uzimajući u obzir gore navedene zahtjeve podnesene na datume navedene
u priloženoj tablici,

nakon vijećanja odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE I POSTUPAK

1. Podnositelji zahtjeva, g. Nedeljko Kalember („prvi podnositelj zahtjeva”), gđa Nedjeljka Brozović („druga podnositeljica zahtjeva”) i g. Dušan Trifunović („treći podnositelj zahtjeva”), hrvatski su državljani čiji su osobni podaci i punomoćnici navedeni u prilogu.

2. Vladu Republike Hrvatske („Vlada”) zastupala je njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

3. Činjenice predmeta, kako su ih iznijele stranke, mogu se sažeti na sljedeći način.

A. Parnični postupci koje su pokrenuli podnositelji zahtjeva

1. *Prvi podnositelj zahtjeva i druga podnositeljica zahtjeva (zahtjevi br. 319/19 i 1161/19)*

4. Prvi podnositelj i druga podnositeljica zahtjeva 2004. godine pokrenuli su parnični postupak za naknadu štete protiv države, tvrdeći da su njihove

INTERPRETA
prijevodi i sudski tumači

roditelje 1996. godine usmrtila dva bivša pripadnika Hrvatske vojske i da je ubojstvo predstavljalo teroristički akt, za koji je odgovorna država.

5. Domaći sudovi, uključujući Vrhovni sud, odbili su tužbeni zahtjev prvog podnositelja i druge podnositeljice zahtjeva, utvrdivši da ubojstvo njihovih roditelja nije predstavljao teroristički akt, što je preduvjet za naknadu štete na temelju Zakona o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija (mjerodavne odredbe i povezana domaća sudska praksa navedeni su u predmetu *Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske*, br. 72152/13, stavci 48. – 49., 6. rujna 2016.).

6. Prvom podnositelju i drugoj podnositeljici zahtjeva naloženo je državi nadoknaditi parnične troškove u iznosu od 30.000 kuna (oko 4.000 eura), za zastupanje države po državnom odvjetništvu.

7. Dana 28. lipnja 2018. Ustavni sud odbio je kao neosnovanu ustavnu tužbu prvog podnositelja i druge podnositeljice zahtjeva podnesenu protiv presude Vrhovnog suda, u kojoj su, među ostalim, prigovorili odluci domaćih sudova kojom im je naloženo platiti troškove zastupanja države. Odluka je dostavljena njihovoj punomoćnici 10. srpnja 2018.

8. Dana 11. prosinca 2023. tražbina troškova parničnog postupka dosuđenih državi naplaćena je od prvog podnositelja i druge podnositeljice zahtjeva kroz ovrhu.

2. Treći podnositelj zahtjeva (zahtjev br. 54501/20)

9. Treći podnositelj i njegova majka 2008. godine pokrenuli su parnični postupak za naknadu štete protiv države, tvrdeći da su pripadnici Hrvatske vojske 1995. godine usmrtili dva člana njihove obitelji, za što je odgovorna država na temelju Zakona o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata (mjerodavne odredbe navedene su u predmetu *Bursać i drugi protiv Hrvatske*, br. 78836/16, stavak 32., 28. travnja 2022.).

10. Domaći sudovi, uključujući Vrhovni sud, odbili su njihov tužbeni zahtjev, utvrdivši da je podnesen nakon isteka zakonskog roka zastare.

11. Trećem podnositelju zahtjeva i njegovoj majci naloženo je državi nadoknaditi parnične troškove u iznosu od 33.750 kuna (oko 4.500 eura) za zastupanje države po državnom odvjetništvu.

12. Dana 28. svibnja 2020. Ustavni sud odbio je kao neosnovanu ustavnu tužbu trećeg podnositelja zahtjeva i njegove majke podnesenu protiv presude Vrhovnog suda, u kojoj su, među ostalim, prigovorili odluci domaćih sudova kojom im je naloženo nadoknaditi troškove zastupanja države. Odluka je dostavljena njihovoj punomoćnici 10. lipnja 2020.

13. Treći podnositelj zahtjeva i njegova majka nisu platili troškove parničnog postupka dosuđene državi. U veljači 2021. godine nadležno državno odvjetništvo pokušalo je naplatiti tražbinu provedbom ovrhe na novčanim sredstvima s bankovnih računa trećeg podnositelja zahtjeva, no

pokušaj ovrhe nije bio uspješan jer na njegovim bankovnim računima nije bilo sredstava.

B. Prigovori Sudu i obavještanje Vlade o prigovorima

14. Dana 24. prosinca 2018. odnosno 1. prosinca 2020. podnositelji zahtjeva podnijeli su svoje zahtjeve Sudu, prigovarajući, među ostalim, da je pobijanim odlukama o troškovima parničnih postupaka povrijeđeno njihovo pravo na pristup sudu zajamčeno člankom 6. stavkom 1. Konvencije i njihovo pravo na mirno uživanje vlasništva na temelju članka 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju.

15. Dana 26. ožujka 2020. odnosno 14. prosinca 2022. Vlada je obaviještena o tim prigovorima, a preostali dijelovi zahtjeva proglašeni su nedopuštenim.

16. U svojim očitovanjima od 14. prosinca 2020. odnosno 7. lipnja 2023. Vlada je osporila dopuštenost zahtjeva, tvrdeći da nijedno od troje podnositelja zahtjeva nije iscrpilo domaća pravna sredstva, te nadalje tvrdeći da treći podnositelj zahtjeva nije pretrpio nikakvu značajnu štetu jer nikada nije platio troškove parničnog postupka, s obzirom na to da se odluka o troškovima nije mogla izvršiti zbog nedostatka sredstava na njegovim bankovnim računima. Ujedno je tvrdila da u predmetima podnositelja zahtjeva nije došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije i članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.

C. Naknadni razvoj događaja

17. Dana 28. prosinca 2023. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je odluku o otpisu nenaplaćenih tražbina troškova i povratu naplaćenih troškova dosuđenih državi u parničnim postupcima u kojima su stranke potraživale naknadu štete pretrpljene tijekom rata u Hrvatskoj (neobjavljena *Odluka o otpisu tražbina troškova parničnog postupka dosuđenih Republici Hrvatskoj, tražbina s naslova naknade štete i drugih tražbina dosuđenih Republici Hrvatskoj, u određenim postupcima*), koja je stupila na snagu istoga dana. Tužitelji su imali rok od godinu dana za podnošenje zahtjeva za povrat plaćenih troškova. Nadležnim državnim odvjetništvima naloženo je da ne pokreću ovršne postupke radi naplate takvih troškova te da povuku prijedloge za ovrhu u ovršnim postupcima koji su već pokrenuti.

18. Na temelju te odluke, 31. siječnja 2024. prvom podnositelju i drugoj podnositeljici zahtjeva vraćen je iznos naplaćen na ime troškova parničnog postupka dosuđenih državi (vidi stavke 6. i 8. ove odluke). Dana 3. veljače 2025. nadležno državno odvjetništvo povuklo je prijedlog za ovrhu podnesen protiv trećeg podnositelja zahtjeva radi naplate troškova parničnog postupka dosuđenih državi (vidi stavke 11. i 13. ove odluke).

19. Nakon prethodno navedenih događaja Vlada je pozvala Sud da (a) proglasi prigovore troje podnositelja zahtjeva nedopuštenima jer više nisu žrtve povreda kojima prigovaraju, (b) utvrdi da troje podnositelja nije pretrpjelo nikakvu značajnu štetu, ili (c) izbriše zahtjev prvog podnositelja i druge podnositeljice s liste predmeta jer je predmet riješen i, u pogledu trećeg podnositelja zahtjeva, ili da odbaci njegove prigovore kao preuranjene (jer još nije zatražio otpis na temelju odluke Vlade) ili da odbaci njegov zahtjev zbog zloupotrebe prava na podnošenje zahtjeva na temelju članka 35. stavka 3. točke (a) Konvencije (jer je Sud bio doveden u zabludu da je treći podnositelj platio troškove postupka, a nije).

20. U odgovoru na prigovore Vlade o nedopuštenosti, prvi podnositelj i druga podnositeljica zahtjeva tvrdili su da im, iako im je vraćen iznos koji su platili na ime troškova parničnog postupka, nisu nadoknađeni troškovi nastali zbog povrede njihovih prava. Stoga su od Suda zatražili da nastavi ispitivanje njihovih predmeta. Treći podnositelj je tvrdio da bi ocjenu toga jesu li iscrpljena domaća pravna sredstva trebalo provesti s obzirom na datum podnošenja zahtjeva Sudu, dodajući da je svoj zahtjev podnio u prosincu 2020., a odluka Vlade Republike Hrvatske donesena je u prosincu 2023.

PRAVO

21. Uzimajući u obzir sličan predmet zahtjeva, Sud smatra primjerenim ispitati ih zajedno u jednoj odluci.

22. Sud ponavlja da, u skladu s člankom 37. stavkom 1. točkom (b) Konvencije, može „... u svakom stadiju postupka odlučiti da izbriše neki zahtjev s liste slučajeva kad okolnosti dovode do zaključka ... da je predmet riješen ...” Da bi utvrdio je li ta odredba primjenjiva, Sud mora ispitati, kao prvo, postoje li još uvijek okolnosti kojima podnositelj zahtjeva izravno prigovara i, kao drugo, jesu li učinci moguće povrede Konvencije zbog tih okolnosti ispravljeni (vidi, na primjer, predmet *Vadalà protiv Italije* (odluka), br. 14656/15, stavak 29., 7. studenoga 2023. i ondje navedene predmete).

23. Sud nadalje ponavlja da se u smislu članka 37. stavka 1. točke (b) Konvencije ne zahtijeva da nacionalna tijela priznaju povredu Konvencije ili da se podnositelju zahtjeva, osim što je ostvario rješenje predmeta, dosudi i naknada (*ibid.*, stavak 36., i ondje navedeni predmeti).

24. U ovom predmetu Sud primjećuje da je, nakon što je Vlada Republike Hrvatske 28. prosinca 2023. donijela odluku o otpisu nenaplaćenih troškova i povratu plaćenih troškova dosuđenih državi u parničnim postupcima u kojima su stranke potraživale naknadu štete pretrpljene tijekom rata u Hrvatskoj (vidi stavak 17. ove odluke), prvom podnositelju i drugoj podnositeljici zahtjeva izvršen povrat troškova parničnog postupka koji su im prethodno naplaćeni ovrhom (vidi stavak 18. ove odluke). Kad je riječ o trećem podnositelju zahtjeva, Sud primjećuje da on nikada nije dobrovoljno platio troškove dosuđene državi, da je pokušaj njihove naplate provedbom

ovrhe na novčanim sredstvima na njegovim bankovnim računima 2021. bio neuspješan te da je 3. veljače 2025. nadležno državno odvjetništvo povuklo prijedlog za ovrhu protiv njega (vidi stavke 11., 13. i 18. ove odluke).

25. Stoga, iako su odluke domaćih sudova kojima je podnositeljima zahtjeva naloženo platiti troškove parničnog postupka državi i dalje na snazi, nakon odluke Vlade Republike Hrvatske od 28. prosinca 2023. o otpisu nenaplaćenih troškova i povratu plaćenih troškova dosuđenih državi u parničnim postupcima u vezi sa štetom pretrpljenom tijekom rata, podnositeljima zahtjeva više ne prijete opasnost da će morati platiti te troškove ili da će država tražiti prisilnu naplatu troškova (usporedi predmet *Milašinović protiv Hrvatske* (odl.), br. 26659/08, 28. lipnja 2011.).

26. Iz toga proizlazi da okolnosti kojima podnositelji prigovaraju više ne postoje i da su učinci mogućih povreda Konvencije i njezinih Protokola zbog tih okolnosti ispravljeni. Stoga su ispunjena oba uvjeta za primjenu članka 37. stavka 1. točke (b) Konvencije (vidi stavak 22. ove odluke).

27. Slijedom toga, može se smatrati da je predmet koji je doveo do prigovora podnositelja zahtjeva na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije i članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju „riješen” u smislu članka 37. stavka 1. točke (b) Konvencije.

28. Naposljetku, Sud utvrđuje da nikakav razlog koji se odnosi na poštovanje ljudskih prava zajamčenih Konvencijom i njezinim protokolima ne traži nastavak ispitivanja zahtjeva na temelju članka 37. stavka 1. *in fine*.

29. U skladu s tim, ove zahtjeve treba izbrisati s liste predmeta Suda.

30. S obzirom na taj zaključak, Sud smatra da nije potrebno ispitati prigovore Vlade o nedopuštenosti (usporedi gore navedeni predmet *Milašinović*).

Iz tih razloga sud jednoglasno

odlučuje spojiti zahtjeve;

odlučuje izbrisati zahtjeve s liste predmeta.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 12. lipnja 2025.

Dorothee von Arnim
zamjenica tajnika

Jovan Ilievski
predsjednik

PRILOG

Popis predmeta:

Br.	Broj zahtjeva	Naziv predmeta	Datum podnošenja	Podnositelj(ica) godina rođenja prebivalište državljanstvo	Punomoćnik
1.	319/19	Kalembert protiv Hrvatske	24. prosinca 2018.	Nedeljko KALEMBER 1952. Melton, Victoria (Australija) hrvatsko	Mirjana OREDIĆ
2.	1161/19	Brozović protiv Hrvatske	24. prosinca 2018.	Nedjeljka Brozović 1949. Plitvička jezera (Hrvatska) hrvatsko	Mirjana OREDIĆ
3.	54501/20	Trifunović protiv Hrvatske	1. prosinca 2020.	Dušan TRIFUNOVIĆ 1961. Indija (Srbija) hrvatsko	Sladana ČANKOVIĆ